යෝධ ඇළේ නිර්මාණය පිළිබඳ සමෝච්ඡ රේඛා ඇසුරින් අධ්‍යයනයක්

එච්.එම්.හෂාන් ප්‍රදීප් රාජකරුණා [1]

මෙම පර්යේෂණයෙහි අරමුණ වන්නේ යෝධ ඇළෙහි අවශේෂ ඇසුරින් පුරාණ වාරි තාක්ෂණයේ දී සමෝච්ච රේඛා භාවිත කළ ආකාරය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම යි. මේ සඳහා යෝධ ඇළෙහි අවශේෂ බහුලව ඇති තලාව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් 381 මැදගම තුලාන හා 378 ගල්මඩුව තුලාන යන ග්‍රාම නිළධාරී කොට්ඨාස ආශ්‍රිත කලාපය තෝරා ගන්නා ලදී. කි.මී. 87කින් යුතු යෝධ ඇළෙහි කි.මී. 5ක් මෙහි දී අධ්‍යයනය කරන ලදී. මෙම පර්යේෂණය සඳහා ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය සහ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පරිශීලනය මගින් දත්ත රැස් කරගන්නා ලද අතර සිතියම් සහ චන්ද්‍රිකා ඡායාරූප භාවිතා කරනු ලැබී ය. එලෙස මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය යටතේ ලබාගත් දත්ත විශ්ලේෂණාත්මක ව අධ්‍යයනයට ලක් කරන ලදී. ඒ අනුව චන්ද්‍රිකා ඡායාරූප ඔස්සේ හඳුනාගත් යෝධ ඇළේ අවශේෂ ඇති ප්‍රදේශ ගවේෂණය කොට ඒ ආශ්‍රිත ඉඩම් හිමියන්ගෙන් එහි පුරාණ තත්වය විමසා, ඇළෙහි ගමන් මාර්ගය හඳුනා ගන්නා ලදී. එම ගමන් මාර්ගය සමෝච්ච රේඛා සිතියම ඇසුරින් නිරීක්ෂණය කිරීම සිදු විය. අධ්‍යයනයට ලක් කළ ප්‍රදේශයේ යෝධ ඇළ ඉදි වීමට ප්‍රථමයෙන් පැරණි වැව් සම්බන්ධ කළ එල්ලංගා පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක වී ඇති බවට සාධක මෙහි දී හඳුනා ගැණුනි. මෙම පැරණි වැව්වලට ජලය ලබා දීම සඳහා ඉදිකිරීම අරඹා අතරමග නවතා දැමූ පැරණි යෝධ ඇළෙහි මුල් කාලීන සාධක මෙහි දී හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙම අත්හැර දැමූ පැරණි යෝධ ඇළ මාර්ගය මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 130ක් උසින් ඉදිකර ඇත. පසු කාලීනව එයට පහළින් ඇති වංගු හැඩයෙන් යුත් යෝධ ඇළ ඉදිකළ බව හඳුනාගත හැකි ය. යෝධ ඇළ ආරම්භ වන කලා වැවෙහි උන්නතාංශය මීටර් 130ක් වන අතර එහි ජලය රැගෙන යන තිසා වැවෙහි උන්නතාංශය මීටර් 95කි. මේ අතර ඇති මීටර් 35ක උස ප්‍රමාණය භාවිතා කරමින් යෝධ ඇළ ඉදි කර ඇති අතර අධ්‍යයන කලාපයේ නටඹුන් වී ඇති යෝධ ඇළ මීටර් 120 සමෝච්ච රේඛා මට්ටම අනුව යමින් නිර්මාණය කර ඇති බව මෙම පර්යේෂණයේ දී හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව මුල් කාලීනව එල්ලංගා පද්ධතියට ඉහළින් යෝධ ඇළ ඉදි කරමින් ඒ ආශ්‍රිත සියලු වැව්වලට ජලය ලබා දීමට උත්සහ කළ ද, එම භූමියේ උන්නතාංශය වැඩි වීම නිසා ඇළ මාර්ගය ඉදිකිරීම ප්‍රායෝගික නොවන හෙයින් එම උත්සාහය අතරමග දී නවතා දැමූ බවට උපකල්පනය කළ හැකි ය. එම ඇළ මාර්ගය ඉදි කළේ නම්, එය මීටර් 10ක් පමණ පොළොව අභ්‍යන්තරයෙන් ඉදි කිරීමට සිදුවන අතර එමගින් අපේක්ෂිත අයුරින් කලාපයේ වැව්වලට ජලය ලබාගත නොහැකි ය. එහෙයින් ඊට පහළින් ඇති යෝධ ඇළ දෙවනුව ඉදිකළ බව හඳුනා ගත හැකි ය. යෝධ ඇළෙහි තෝරාගත් ක්ෂේත්‍රය ඇසුරින් සිදු කළ මෙම අධ්‍යයනය මගින් පැරණි වාරි තාක්ෂණයේ දී නිවැරදි සමෝච්ච රේඛා මට්ටම අනුව යමින් යෝධ ඇළ ඉදිකළ බව තහවුරු වේ.

ප්‍රමුඛ පද: එල්ලංගා පද්ධතිය, යෝධ ඇළ, වාරි තාක්ෂණය, සමෝච්ච රේඛා, සිතියම්

[1] පුරාවිද්‍යා හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය.
hashanpradeep721@gmail.com